

Советсин олна кедг залгълдаг батлхмн

Өдгä цагт Советск Хальмгин күү-көлсчир, автономн танг-гийн Хальмг Автономн Советск Социалистическ Республикд хуврāsн, ик гилг политическ болн эдл-ахун өргм-джтā, энъкр Коммунистическ партинь болн Советск правительствиннь иим, өдр болгын тасрхан угагьар өгдг килмджднъ кемджāн угагьар хандж байрлджацхана.

Парть болн правительств хальмг улст өгдг килмджднъ хāрү гидж мана республикин күү-көлсчир культурн болн эдл-ахун тосхлтд социалистическ дөрлдāг өргār делгрүлдж, производствин аль-бис өгднъ шундж кōдлджāцхана.

Тегād чигн бидн Тōрскнāн өмн авсн даалгьвран—эн джил 7 сай пуд буудя орн-нутгтан орулдж өгх болсан цагаснь өмн күүцāкād, эврāннь эв-аргьан, кучн-чидлāн тоолад, деернь бас 3 сай пуд буудя өгий гидж угāн өглāвдн. Тер угāн бидн күүцāвдн. Тōрскндāн 10 сай пуд буудя орулдж өгвдн.

1958 джилин тūrүн өрāлд республикин колхозмуд болн совхозмуд хōбдиннь тоог 419 миньгнд, бод малан—14 миньгнд өскв.

Мана загьсчир ик диилвр бārцхāv. Джилā загьс анъндж белдлгнā зура июлин 1-д күүцāгдв. Джилин чилгч кūr-тл загьсчир зурагьасн давулдж 33 миньгн центнер загьс орулдж өгх даалгьвр авб.

Республикин күүч-көлсчирин бāрсн диилврт, бāārн газрин Советсин ик ачнь бāāнā, юнъгад гихлā, эдн эврāннь депутатнрарн болн активārн дамджулад, ямаран болвчн тōр күүцāлгнд оln āмтнлā залгълддж, өргмджинь өбдлүлдж, социалистическ дөрлдā өргār делгрүлдж, кōдлмшч, колхоз-ик улсиг күүч-көлснā диилврүр өлнā.

Келхд, Каспийск района Совет (ахлачнь үр Андрaев) суньгьачнрлагьан тасрхан уга залгълдата. Эн джил районн Советин 22, селāнā Советин 78 депутатнр суньгьачнрт тооцагьан өгв. Күүч-көлсчнрās эрлгн болн герчлгн ордж ирхлā Совет торвр угагьар хāлāгьād, хāрүгьинь өгнā. Күүч-көлсчирин эрлгь хāлāлгнд эрк биш депутатнр орлцна.

Дакад болхла эн района депутатнр суньгьачирин даалгьвр күүцāхдāн икār шилтдж, онъдн өгнā. Тер учрар суньгьачирин өгсн 57 даалгьвр цугьар гилтā күүцāгдв. Районд кесг школмуд, лавкс, āмтн бōгт гермүд тосхгдв. Кесг селāдт радио, электричеств орулгв.

Тārāгьāн ахр цагин эргцд хурах болн орн-нутгтан икār буудя орулдж өгх ноолданд Западн района бāārн газрин Советс шунмгьагьар орлцв. Селāдин болн поселксин Советин ахлачнр үр Кузьменко, үр Чернушкин, үр Степанцова—эдн района колхозмудт болн совхозмудт комбайна агрегатст партийн бūrдāгьāчнр болад, цāялгьврин кōдлмшиг делгү гилгār кедж йовб.

Өдгä цагт бāārн газрин Советсин өмн ик гилг чивртā болн күүндтā тōр тāvгдсн бāāнā. Селāдин болн поселксин Советс оlnа малд хойр джилд элвг кūrх хот-хол белдлгнд шунмгьагьар орлцх зōвтā, юнъгад гихлā, республикин колхозмуд болн совхозмуд ода бийнь өвс хаддж, хурагьад белдх зураннь өрāлинь күүцāгьād уга.

Эн джил мана республикд шинькн малд тааста, шимтā хот—эрдни-шишā 111 миньгн гектар газрт тārгдсн, йир ик ургьц өгчāнā. Болв, энүг хурадж, силос кедж дарлгн йир хайшньгар кеглджāнā.

Энүг күүцāлгнд бāārн газрин Советс ик кōдлмш кедж күүч-көлсчнриг шин диилврүр зōрүлх зōвтā.

Эн туст Черноземельск болн Западн райодин бāārн газрин Советс өмн нүүрт йовцхана.

Болв, цуг райодар иим биш. Келхд, Юстинск район эрдни-шишāн силос дарх зурагьан зугл 17 процент күүцāsн бāāнā. Эн района бāārн газрин Советс оlnла кедг залгълдагьан сулдхсн учрар цāялгьврин кōдлмш йир тату болджана.

Еногаевск поссовет (ахлачнь үр Телеушев) джилин эклцās авн сессийāн цаг-цагтнь кехш, кехлārн хагьлгдсн тōрмүдин шиидвирг бичдж авхш. Кедү активистнр бāāхинь медхш, зāрм депутатнран таньхш.

Иим йовдн Бурунск поссоветд (ахлачнь үр Мацаков) бас харгьна. Эн поссовет района күүцāгч комитетās хол биш, цōн гер гатц бāāнā, болв эн тоот дуту-дундинь района Советин ахлач үр Шилов заадж чиклхш.

Өдгä цагт мана республикин малчнр малдан дулан болн цадхлнь үвлзнь белдхār, загьсчир Тōрскндāн икār загьс бārдж өгхār шундж бāāх цагт, бāārн газрин Советс оlnла кедг залгълдагьан улм чаньгьадж, социалистическ дөрлдāг өргār делгрүлдж, бāāх дуту-дундан ахр цагин эргцд уга кедж, күүч-көлсчнриг шин диилврүр зōрүлдж, мана өмн бāāх тōрмүд күүцāхд оньган өгх зōвтā.